

[Bausgaard.]

helt selvfølgelig, at som det hele tegner sig i øjeblikket, er forudsætningen for os, at England går ind i fællesmarkedet. Det er det, der er det nye.

Så sagde det ærede medlem, at det er stærkt politisk forpligtende og dermed formentlig også, tilføjede det ærede medlem, NATO-forpligtende, og det er også nævnt i det radikale venstres landsmøde-resolution. Også det er rigtigt. Også dér talte jeg ud fra nøjagtigt den samme linje og gjorde opmærksom på, at der her er ganske specielle problemer, som jeg fandt ikke mindst de små europæiske lande skulle være opmærksomme på, og jeg understregede netop, at det måske kunne være gavnligt, at små neutrale europæiske stater kunne tilslutte sig fællesmarkedet. Jeg betragter virkelig det som en af de vigtigste opgaver for Danmark at medvirke til med al den evne, vi har, stor eller lille, men med al den evne, vi har, at det kan ske.

Her vil jeg gerne sige til det ærede medlem, at det vel er rigtigt, at Romtraktaten har en status udformet i paragraffer eller artikler, hvad man vil kalde det, men det er på den anden side åbenbart, at Romtraktaten på mange måder mere end en egentlig grundlov er et proceduredokument. Flere fremtrædende politikere inden for fællesmarkedet har ofte fremhævet, at man har lagt rammen om det Europa, man vil skabe, men kun i ringe grad har defineret Europas placering i verden. Igen var det netop et af de områder, hvor jeg understregede at Danmark skulle være ganske særlig vågen i de forhandlinger, der nu skal føres. Jeg tror, det er rigtigt at sige, at netop i spørgsmålet om Europas placering i hele verden er Romtraktaten mere at betragte som et proceduredokument.

Så må jeg i øvrigt føje til, at jeg ikke tror, at det så meget vil være dansk medlemskab, der vil ændre vore levevilkår, som det vil være den udvikling, der vil kom-

me og, hvis England går med, vil komme aldeles sikkert med eller uden Danmark. Derfor tror jeg, det vil være særdeles gavnligt, om Danmark er med i forhandlingerne, for er vi med i forhandlingerne, får vi dog en vis mulighed for at øve indflydelse på udviklingen, ikke mindst i forholdet Europas placering i den hele verden.

Det ærede medlem fremdrog også spørgsmålet om etableringsret og adgang til at erhverve fast ejendom. Jeg synes i og for sig, det er rigtigt at gøre opmærksom på, at her kan være et problem, men jeg vil dog sige, at man ikke skal rejse dette som et problem, der vil blive i afgørende grad forstærket ved dansk tilslutning til Romtraktaten. Jeg er enig i, at vi skal gøre opmærksom på alle vanskelighederne, men det gælder om, at man ikke skaber skræmmebilleder, som ikke er i overensstemmelse med realiteternes verden. Jeg må gøre opmærksom på, at Danmark er i forvejen i princippet reelt forpligtet til det samme gennem den europæiske bosættelseskonvention, og jeg tror ikke, der her vil blive tale om en virkelig afgørende ændring i den danske stilling.

Det ærede medlem hr. Per Federspiel mente, jeg var pessimistisk og træt. Nå ja, jeg kan jo ikke gøre for, at det ærede medlem har den opfattelse, men sådan føler jeg det nu ikke selv. Nej, det, jeg har villet, er mere åbent og — det ærede medlem må tilgive mig, at jeg siger — mere nøgternt, end venstre har ønsket, at gøre rede for de problemer, der vil rejse sig, hvis Danmark tilslutter sig fællesmarkedet.

Det ærede medlem mindede mig om, at det radikale venstre i gammel tid tilhørte europæerne, som Brandes var fører for. Ja, det gjorde vi, og det gør vi, og jeg vil henstille til det ærede medlem hr. Per Federspiel, at han sætter sig lidt mere ind i, hvad det var for en europæisk udvikling, Brandes talte for. Vi er ikke bange. Tværtimod har det radikale venstre arbejdet for at finde frem til en europæisk løsning, og det gjorde vi også, dengang venstre talte